

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BJA-II.081.17.17.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Jacek Kozłowski
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do Wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 grudnia 2025 r. znak: LRZ.411.1.2.2025 w zakresie kontroli I/25/001 *Działania administracji publicznej na rzecz integracji cudzoziemców*, przeprowadzonej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uprzejmie informuję, że nie zgłaszam zastrzeżeń do przedmiotowego wystąpienia pokontrolnego NIK.

Zgodnie z art. 62 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623) poniżej przedstawiam informacje odnośnie sformułowanych wniosków pokontrolnych.

Ad wniosek nr 1.

Pod koniec 2024 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „*Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030*”. Do wskazanego dokumentu strategicznego, dołączony został harmonogram jego wdrażania, opracowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, nakładający na instytucje biorące udział w procesie ramy czasowe na wykonanie konkretnego działania.

Na I kwartał 2026 r. przypada realizacja działania nr. 6. 1 tj. Opracowanie dwukierunkowej polityki integracyjnej mającej za zadanie osiągnięcie docelowego stanu, w którym cudzoziemiec komunikuje się w języku polskim, zna przepisy oraz normy obowiązujące w Polsce, a także aktywnie uczestniczy w życiu społecznym lokalnej wspólnoty oraz utrzymuje bliskie relacje z członkami polskiego społeczeństwa.

Aktualnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwają prace nad ostatecznym kształtem dokumentu wewnętrznego, resortowego *Strategia Integracyjna Polski 2026 – 2030/35* dotyczącego integracji i rynku

pracy. Prowadzone są również działania analityczno-badawcze mające na celu wdrażanie zapisów ww. dokumentu strategicznego. Tworzona jest mapa drogowa, która wyznaczy harmonogram kompleksowych działań ukierunkowanych na jego implementację.

Na III kwartał 2026 r., planowana jest realizacja działania 6.4 Wdrożenie polityki integracyjnej w ramach działania rządu, samorządów oraz organizacji pozarządowych.

Ad wniosek nr 2.

W opinii Ministerstwa, gromadzone i monitorowane przez MRPiPS dane dotyczące integracji cudzoziemców, jak również dotychczasowe systemowe rozwiązania w zakresie wsparcia osób chcących się integrować, nie są wystarczające w świetle wciąż widocznego zjawiska wykluczenia społecznego. Wykluczenie to należy rozumieć jako brak pełnej aktywności cudzoziemców we wszystkich sferach życia społecznego.

Ministerstwo w ramach implementacji strategii integracyjnej planuje stopniowo:

- wdrożenie wskaźników efektywności i rezultatów,
- regularne raportowanie i aktualizację planu pilotażowego,
- przeprowadzanie badań opinii cudzoziemców i społeczności lokalnych.

Ponadto, uprzejmie proszę o dokonanie korekty redakcyjnej tekstu wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli przyjmując poniższe wyjaśnienia:

- 1) Zmodyfikowanie informacji znajdującej się na stronie 4 (drugi akapit) Wystąpienia pokontrolnego, gdzie NIK stwierdza, że: „Na koszty nauki języka polskiego wydatkowano tylko ok. 2% środków przeznaczonych na IPI, a aż 98% stanowiły wydatki na świadczenia pieniężne związane z utrzymaniem cudzoziemców.”.

Zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tzw. *pomoc dla cudzoziemca realizowana w ramach Indywidualnego Programu Integracyjnego (IPI)*, w postaci świadczeń pieniężnych przeznaczona jest na utrzymanie i pokrycie kosztów nauki języka polskiego.

Ich wartość zależy jest od okresu, w którym są wypłacane jak również od liczebności rodziny cudzoziemca zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom. Z Informacji uzyskanych od podmiotów realizujących IPI w poszczególnych powiatach wynika, iż wskazana kwota nie jest rozbijana i dzielona na poszczególny cel. Zazwyczaj w decyzji administracyjnej podana jest jedna kwota, która uwzględnia oba wydatki. W związku z powyższym w opinii Ministerstwa wskazanie ogólnej wartości procentowej kosztów przeznaczonych na IPI w kontekście wydatków związanych z nauką języka polskiego jest nieuzasadnione, gdyż takowe dane nie są gromadzone.

- 2) Doprecyzowania wymaga informacja na stronie 4 (ostatni akapit) Wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z przyjętą metodologią gromadzenia danych w ramach sprawozdania resortowego MRiPS-03, w przedmiotowym sprawozdaniu zbierane są informacje o świadczeniach pieniężnych i niepieniężnych z ustawy o pomocy społecznej w podziale na jednostki samorządu terytorialnego, do których należy realizacja danego świadczenia w ramach zadań własnych jednostki lub zleconych jednostce z zakresu administracji rządowej, z zachowaniem podziału, który jest określony w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Dopuszcza się gromadzenie danych wykraczających zakresem poza obszar sprawozdania MRiPS-03, o czym decyduje komórka właściwa merytorycznie. Dodatkowe dane mogą być zbierane z wykorzystaniem centralnej aplikacji statystycznej, lub z wykorzystaniem innych narzędzi danej komórki merytorycznej.

- 3) Zmiany wymaga zapis na stronie 5 (trzeci akapit, drugie zdanie). Od 23 stycznia 2024 r. zadania związane z integracją cudzoziemców wykonywane wcześniej przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej nie są wykonywane przez Departament Pomocy Społecznej lecz przez Departament Integracji Społecznej.

- 4) Zmodyfikowanie i uzupełnienie informacji znajdującej się na stronie 10 Wystąpienia pokontrolnego (szósty akapit), gdzie NIK stwierdza, że: „W związku ze zwiększonym napływem cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, w tym obywateli Afganistanu w 2021 r., Ministerstwo

współpracowało z instytucjami pomocy społecznej oraz przygotowało ulotki w językach obcych zawierające podstawowe informacje na temat świadczeń pomocy społecznej oraz wsparcia na rynku pracy.”.

oraz na stronie 13 Wystąpienia pokontrolnego (pierwszy akapit):
„W 2021 r. w związku z napływem obywateli Afganistanu, w Ministerstwie przygotowano ulotki w językach obcych zawierające informacje na temat świadczeń pomocy społecznej oraz wsparcia na rynku pracy. Ulotki zostały przekazane do Urzędu do Spraw Cudzoziemców, do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa”

o informacje znajdujące się poniżej, gdyż odzwierciedlają one złożoność działań podjętych przez resort rodziny we współpracy z innymi instytucjami w celu przeprowadzenia efektywnej integracji wskazanej grupy cudzoziemców.

W sierpniu 2021 r. Polska wzięła udział w międzynarodowej ewakuacji Afgańczyków współpracujących z siłami państw zachodnich. Minister Rodziny i Polityki Społecznej zarządzeniem nr 36 z dnia 20 sierpnia 2021 r. powołał specjalny Zespół do spraw wypracowania koncepcji integracyjnej dla ewakuowanych osób, którego celem było opracowanie optymalnych działań służących wsparciu obywateli Afganistanu po wyjściu z ośrodków w zakresie pomocy społecznej i zatrudnienia. W zespole brali udział przedstawiciele Departamentu Rynku Pracy, Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej. Ze strony instytucji samorządowych uczestniczyli przedstawiciele Powiatowych Urzędów Pracy (PUP), Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie (PCPR) oraz lokalnych Ośrodków Pomocy Społecznej (OPS) znajdujących się w regionach z obiektami/ośrodkami, w których przebywały osoby ewakuowane z Afganistanu.

Na spotkaniach zespołu poruszane były m.in. kwestie koordynacyjnej roli MRiPS, współpracy między organizacjami pozarządowymi, wojewodami i samorządami, kwestie źródeł finansowania działań. Dodatkowo, funkcjonowała również specjalna grupa robocza, która przygotowała w sierpniu 2021 r. Koncepcję integracji, wsparcia i edukacji dla osób ewakuowanych z Islamskiej Republiki Afganistanu. Składała się ona z przedstawicieli MRiPS, Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Ministerstwa

Edukacji i Nauki. Grupa współdzieliła informacje na temat stanu postępowań o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz zdiagnozowanych potrzeb obywateli Afganistanu.

W okresie od połowy października 2021 r. do końca maja 2022 r. Resort Rodziny odbył około 20 spotkań z PCPR-ami w sprawie wsparcia ewakuowanych obywateli z Afganistanu, gdzie omawiano przede wszystkim przygotowania do realizacji Indywidualnych Programów Integracji dla ww. grupy Cudzoziemców,

W celu zdiagnozowania potrzeb obywateli Afganistanu przeprowadzono wśród nich ankiety, ulotki w językach paszto i dari rozdyskrebowano do PCPR, OPS i PUP, zawierały one niezbędne informacje dotyczące pobytu, pracy, pomocy i wsparcia dostępnych dla nich na terenie Polski. Praktykowane były również wizyty pracowników PCPR w ośrodkach dla uchodźców w celu nawiązania bezpośredniego kontaktu z cudzoziemcami, którzy otrzymali już pozytywną decyzję w przedmiocie nadania statusu uchodźcy.

W dniu 1 lutego 2022 r. zorganizowane zostało również spotkanie, gdzie przedstawiciele społeczności Afgańskiej zamieszkujący w Ośrodku dla Cudzoziemców w Grupie mieli możliwość zgłosić problemy jakie napotykają w codziennym funkcjonowaniu w ww. ośrodku.

Przedstawiciele poszczególnych instytucji zgodnie z zakresem swoich kompetencji odpowiedzieli na kwestie podniesione przez Cudzoziemców, wyjaśnili specyfikę np. polskiego rynku pracy oraz zaproponowali rozwiązania najbardziej palących kwestii.

Resort rodziny i polityki społecznej na bieżąco monitorował sytuację i miejsca przemieszczania się obywateli Afganistanu.

Według danych z dnia 30 czerwca 2022 r. złożono 262 wniosków o objęcie indywidualnym programem integracji, które dotyczyły 495 osób – obywateli Afganistanu (w tym 175 dzieci). Wydanych zostało 183 decyzji o przyznaniu stosownej pomocy. Przewidziany czas zakończenia najwcześniej rozpoczętego Indywidualnego Programu Integracyjnego (IPI) przewidziany był w okresie od końca października 2022 r. do końca marca 2023 r.

Przewidziany czas zakończenia najpóźniej rozpoczętego IPI wahał się w okresie od końca listopada 2022 r. do końca czerwca 2023 r.

Obywatele Afganistanu w zależności od możliwości danej gminy byli zakwaterowywani w mieszkaniach będących w dyspozycji gminy, bądź wynajmowanych na wolnym rynku czy bezpłatnie użyczanych przez ich właścicieli.

5) Zmianę podkreślonego zdania na stronie 11 (drugi akapit, błędnie wskazano Centrum Integracji Społecznej) Wystąpienia pokontrolnego, gdzie NIK stwierdza, że:
„W 2024 r. odbyło się spotkanie Dyrektora Departamentu Integracji Społecznej z przedstawicielami Urzędu do Spraw Cudzoziemców, którego celem było m.in. omówienie procesu adaptacji i integracji wśród cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce oraz nawiązanie współpracy w zakresie wymiany informacji o działaniach preintegracyjnych, w wyniku którego UdSC przekazał materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego do wykorzystania w Centrach Integracji Społecznej.”.

Na: „UdSC wyraził zgodę na wykorzystanie materiałów dydaktycznych do nauki języka polskiego do ewentualnego wykorzystania w Centrach Integracji Cudzoziemców.”.

6) Zmodyfikowanie podkreślonych informacji znajdujących się na stronie 13 (trzeci akapit) Wystąpienia pokontrolnego, gdzie NIK stwierdza, że :
„W 2024 r. Minister realizował projekt MOCOWIEC, którego celem było wsparcie edukacyjne i sieciujące instytucje wykonujące zadania w obszarze integracji cudzoziemców (PCPR oraz CIC).”.

Na: „Od września 2024 r. Minister rozpoczął realizację projektu „MOCOWIEC – MOdel CałOściowego Wsparcia IntEgracji Cudzoziemców” którego finansowanie pochodzi z Funduszu Azylu Migracji i Integracji, jego celem jest wsparcie edukacyjne i sieciujące instytucje wykonujące zadania w obszarze integracji cudzoziemców (PCPR oraz CIC).”.

Tak, aby informacje dotyczące projektu MOCOWIEC widniejące również na stronie 15 Wystąpienia pokontrolnego były ze sobą spójne.

7) Zmianę poprzez dodanie „ m.in.” w zdaniu znajdującym się na stronie 13 (drugi akapit) Wystąpienia pokontrolnego, gdzie NIK stwierdza, że : „W dokumencie wskazano katalog potencjalnych usług, które mogą być świadczone w ramach CIC.”.

Na: „W dokumencie wskazano m.in. katalog potencjalnych usług, które mogą być świadczone w ramach CIC.”.

Ponadto, Ministerstwo pragnie wyjaśnić, iż Wytyczne dotyczące tworzenia Centrów Integracji Cudzoziemców (CIC) (podręcznik) w swojej treści zawierają również takie informacje jak:

- ? wyjaśnienie koncepcji centrum integracji cudzoziemców opartego na modelu one-stop-shop oraz korzyści wynikających z utworzenia ww. punktu kompleksowej obsługi,
- ? opis zakresu usług świadczonych w CIC,
- ? opis wstępnych warunków i niezbędnych kroków, które należy podjąć w celu uruchomienia CIC (począwszy od przygotowań, przez otwarcie i działania według stanu na dzień przygotowania wytycznych),
- ? możliwe wyzwania w tworzeniu punktu kompleksowej obsługi,
- ? opis problemów, wyzwań oraz sposób ich rozwiązywania,
- ? opis współpracy CIC z innymi instytucjami/organizacjami działającymi w obszarze integracji cudzoziemców,
- ? współpraca CIC z interesariuszami na poziomie lokalnym i regionalnym,
- ? mocne i słabe strony funkcjonowania CIC,
- ? wizja przyszłości - plany, propozycje, rozwiązania (kierunki ewentualnych zmian w funkcjonowaniu CIC),
- ? wnioski, podsumowanie i rekomendacje dotyczące działalności CIC w kształcie objętym pilotażem (m.in. w zakresie weryfikacji, czy umiejscowienie CIC w strukturze urzędu marszałkowskiego lub realizacja zadań przez wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną jest rozwiązaniem adekwatnym z punktu widzenia celów pilotażu).

Wytyczne w swoim założeniu pokazują kolejne etapy otwarcia i prowadzenia Centrów Integracji Cudzoziemców w województwach, na przykładzie utworzonych CIC w województwach: opolskim (CIC w Opolu) oraz wielkopolskim (CIC w Poznaniu, Lesznie, Kaliszu, Pile i Koninie).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministry Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Liwiusz Laska
Dyrektor Generalny
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikat or dokumentu	6378fab534744b95a520783fac3bbf98	
Nazwa dokumentu	Odpowiedź MRPiPS.pdf	
Tytuł dokumentu	Odpowiedź MRPiPS	
Skrót dokumentu	b012a671368267bff43e817ef47807cce52499ecfca9cd3bc52c705f090113c3	
Wersja dokumentu	1.2	
Data dokumentu	2025-12-30	
Podpis	Podpisany przez	Liwiusz Tadeusz Laska
	Stanowisko podpisu	Liwiusz Laska (Dyrektor Generalny) DG
	Data podpisu	2025-12-31
	Rodzaj certyfikatu	Podpis kwalifikowany
	EZD RP 21.32.6	
Data wydruku	2026-01-30	
Autor wydruku	Iwona Kachnik (Główny specjalista) BKA-II	